

מקורות פרשת חוקת תשפ"ו מי שמאמין לא כועס

בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי - **רש"י**: אילו דברתם אל הסלע והוציא מים, הייתי מקודש לעיני העדה ואומרים מה סלע זה שאינו מדבר ואינו שומע ואינו צריך לפרנסה מקיים דבורו של מקום - קל וחומר אנו.

רמב"ן: מאחר שציוה לו 'קח את המטה', יש במשמע שיכה בו ואילו היה רצונו בדיבור בלבד - מה המטה בידו?! וכן במכות מצרים שאמר 'המטה אשר נהפך לנחש תיקח בידך' הוא כרי להכות בו?... והרב ר' משה סבר כי חטאו הוא שנטה לצד הרגזנות, באמרו 'שמעו נא המורים' ודקדק עליו ה' שיהיה אדם כמוהו כועס לפני עדת בני ישראל במקום שלא ראוי בו הכעס. ובדין האיש ההוא זהו חילול השם, מפני שמתנועותיו ומדבריו כולם היו למדים... [ואולם] הוסיף הבל על הבל הבלים, שהכתוב אמר '**לא האמנתם בי**' ואין העונש בעבור **שכעס**?

גור אריה: שני החטאים [הכעס וחוסר האמונה] הם אחד... כי עשו דרך כעס... כמו שאמרו 'שמעו נא המורים' וכן הכו אל הסלע ואין זה אמונה, כי האמונה הוא שבוטח בו יתברך ואין לו רק שמחה.

אגרת הקודש כה: אמרו רז"ל 'כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה', והטעם מוכן ליודעי בינה, שבעת כעסו נסתלקה ממנו האמונה, כי אילו היה מאמין שמאת ה' היתה זאת, לא היה בכעס כלל. ואף שכן אדם שהוא בעל בחירה מקללו או מכהו ומתחייב בדיני אדם ובדיני שמים על רוע בחירתו - אעפ"כ על הניזק כבר נגזר מן השמים והרבה שלוחים למקום... וכמו שכתוב: 'כי ה' אמר לו קלל'.

ברכות ס,א: מעשה בהלל הזקן שהיה בא בדרך ושמע קול צווחה בעיר. אמר מוכטח אני שאין זה בתוך ביתי, ועליו הכתוב אומר (תהלים קיב) 'משמועה רעה לא יירא, נכון לבו בטוח בה'.

בראשית כא,יד: ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואת הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר באר שבע - רש"י: 'ותלך ותתע' - מכאן שחזרה לגלולי בית אביה.

1. **תענית לב**: יום [חמישה עשר באב] שכלו בו מתי מדבר, דאמר מר עד שלא כלו מתי מדבר לא היה דבור עם משה, שנאמר (דברים ב,טז) 'ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות, וידבר ה' אלי'.

גיטין ס,א: שמנה פרשיות נאמרו ביום שהוקם בו המשכן ואלו הן: פרשת כהנים, ופרשת וקידוש הלוים, ופרשת טמאים... ופרשת פרה אדומה (רש"י: לפי שכיום המחרת נשרפה הפרה להיות נטהרין לפסחיהן וקודם לכן לא יכלו לעשותה דבעינן 'והזה אל נכח פני אהל מועד').

מועד קטן כה,א: למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך מה פרה אדומה מכפרת אף מיתתן של צדיקים מכפרת.

2. **קהלת רבה**: כיון שהגיע לפרשת 'אמר אל הכהנים' [ורדני טומאת מת], אמר משה: רבש"ע, ואם נטמאו אלו **במה טהרתן?** לא השיבו דבר. אותה שעה נשתנו פניו של משה. כיון שהגיעו לפרשת פרה אדומה, אמר הקב"ה זו היא טהרתן: 'ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת'. אמר משה: רבש"ע, **וכי טהרה היא?** אמר הקב"ה: חקה היא וגזרה גזרתי ואין בריה יכולה לעמד על גזרתי.

התועודיות הרבי מליובאוויטש תשמ"ח ב/423: כאשר הגיע משה לפרשת טומאת מת, אמר **במה תהא טהרתו?**... שכן לאחרי כל הביאורים קשה לבטל את הפעולה והרושם דהערך החיים, עד שלא יישאר ספק בהרגש הלב בכך שהקב"ה הוא טוב הנראה והנגלה ונותן מידו המלאה והפתוחה.

ליקוטי שיחות יח/233: טומאת מת באה מצד גוף שאינו חי, שהופרד מהנשמה, והגוף עצמו הוא לא יותר מעפר מהאדמה. זו השאלה של משה: איך נטהרים מכזו טומאה, במיוחד שהיא נוצרה מכך שהתבטל הקשר בין הגוף לאלוקות שבו - כוח הנשמה? אלא אפילו כאשר הגוף נותק מהנשמה, יש לנשמה - שפעלה על ידי הגוף את לימוד התורה וקיום המצוות - את היכולת לפעול רושם נצחי על הגוף. יש לומר שזאת אחת הסיבות שצדיקים לא מטמאים, שכן מציאות הגוף עצמה הייתה "חיים רוחניים של אמונה, אהבה ויראה" ומובן שהדבר מותיר רושם נצחי בגוף. אולם בכל זאת מדובר ב'חוקה' שהיא למעלה משכל וטעם, שכן דבר יכול לפעול על רעהו רק כאשר מתקיים ביניהם קשר. הקשר הנצחי נעשה רק מצד כוח הבורא שהוא למעלה מכל ההגבלות.

3. **במדבר כ**: קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הסלע לעיניהם... ויקהלו משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע ויאמר להם שמעו נא המרים המן הסלע הזה נוציא לכם מים: וירם משה את ידו ויך את הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים... ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני